

วนิดา จันทร์เจริญ 2549: การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าชายเลน
ในเขตประมงที่ 1 ของประเทศไทย ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร)
สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร ปรธานกรรมการที่ปรึกษา:
อาจารย์นุชนาด มั่งคั่ง, Ph.D. 150 หน้า
ISBN 974-16-2228-7

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจกับความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าชายเลน
ในเขตประมงที่ 1 ของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อทบทวนกฎหมายและ
มาตรการของรัฐบาลด้านป่าชายเลน 2) ประมวลความคิดเห็นจากผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการการเพาะเลี้ยง
สัตว์น้ำริมชายฝั่ง ถึงความรู้ด้านป่าชายเลน และ 3) วิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างการเจริญเติบโตทาง
เศรษฐกิจกับความเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าชายเลนในเขตประมงที่ 1 ตามแนวทฤษฎีของ Kuznets ด้วยสมการ
ถดถอย วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบเส้นตรง ยกกำลังสอง และยกกำลังสาม โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบรายปี
ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 – พ.ศ. 2546

ผลการศึกษาพบว่ามาตรการ กฎหมายของรัฐบาลที่มีการประกาศใช้โดยเฉพาะเจาะจงในเขตประมงที่ 1
มีเพียง 1 ฉบับ คือ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2533 เรื่องการพิจารณาแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินใน
พื้นที่ป่าชายเลนภาคตะวันออก ผลจากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการการ
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำริมชายฝั่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างรับทราบว่ามีมาตรการนี้แต่ไม่ค่อยให้ความสนใจนัก และ
รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัว
ของจังหวัดระยอง จันทบุรี และในภาพรวมของเขตประมงที่ 1 อยู่ในรูปตัว N พบจุดเปลี่ยนโค้งตามสมมติฐาน
ของ Kuznets ที่ระดับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวเท่ากับ 2,692.89 บาท 411.11 บาท และ 4,665.46
บาทตามลำดับ ส่วนความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวของจังหวัดตราดอยู่ในรูปเส้นตรงเพิ่มขึ้นโดยตลอด ไม่
เกิดจุดเปลี่ยนโค้งตามสมมติฐานของ Kuznets

จากผลการศึกษาในส่วน of ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนกับผลิตภัณฑ์
มวลรวมจังหวัดที่แท้จริงต่อหัวของจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด และในภาพรวมของเขตประมงที่ 1 อยู่ในรูป
ตัว N และเส้นตรงเพิ่มขึ้นโดยตลอด นั่นคืออัตราการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้นในขณะที่ GPP เพิ่มขึ้น
ดังนั้นจำเป็นต้องหามาตรการแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปรับปรุงป่าชายเลนในพื้นที่ดังกล่าว
โดยการกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้และความร่วมมือในการรักษาป่าชายเลนจะช่วยให้มาตรการต่าง ๆ เหล่านั้น
มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

